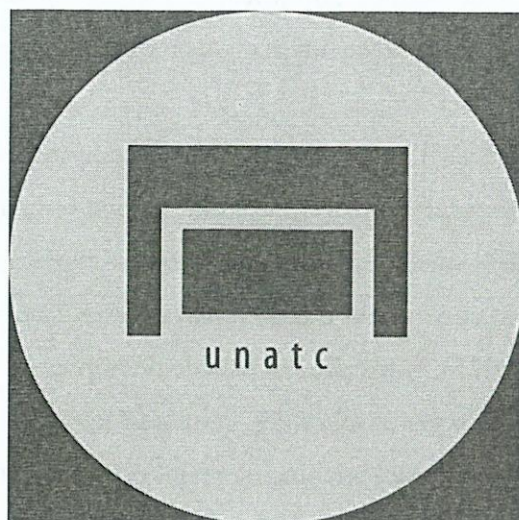

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI
CINEMATOGRAFICĂ „I. L. CARAGIALE” BUCUREȘTI

TEZĂ DE ABILITARE

REZUMAT

MODELE CONCURENTE ALE CREDIBILITĂȚII
*JOCUL ACTORICESC ȘI STILUL CINEMATOGRAFIC ÎN FILMUL MAGHIAR
CONTEMPORAN*

Conf. univ. dr. Felméri Cecilia

2026

Felméri

Realizări științifice / academice / profesionale

Primul capitol prezintă activitatea științifică, academică și artistică desfășurată după obținerea titlului de doctor, modelată de interacțiunea continuă dintre realizarea de filme, cercetare și predare.

O direcție majoră a cercetării mele reiese din experiența mea ca regizor și scenarist și examinează modul în care deciziile regizorale aparent tehnice – distribuția, montajul, ritmul, mise-en-scène, cinematografia, sunetul și lucrul cu actorii – capătă consecințe dramaturgice. Aceste preocupări au culminat cu volumul *Bazele teoretice/estetice ale deciziilor regizorale, și sistematizarea lor practică* (2023), bazat pe teza mea de doctorat.

O a doua direcție de cercetare se referă la modul în care dezvoltarea scenariului, structurile de finanțare, procesele de pitching și colaborarea dintre regizor și producător influențează forma filmului. Deoarece o mare parte a literaturii de specialitate din aceste domenii se bazează pe modelul industrial american, un aspect important al muncii mele a fost adaptarea acestor concepte la realitățile mai fragmentate ale cinematografei europene și central-europene, orientate mai degrabă spre cinema-ul de autor. Aceste preocupări au dus la apariția volumului *Libertate între cadre* (2022).

Cercetarea mea actuală se concentrează pe practicile de casting și conceptele de autenticitate a interpretării în cinematografia maghiară contemporană, alături de întrebări mai ample privind teoria interpretării cinematografice, constituind componenta științifică centrală a prezentei abilitări.

De mai bine de cincisprezece ani, predau în principal regie de film la Universitatea Sapientia și la Universitatea Babeș-Bolyai, unde ocup în prezent funcția de conferențiar universitar. Activitatea mea pedagogică combină instruirea teoretică, realizarea practică de filme și supervizarea filmelor studențești, ajutând studenții să-și dezvolte propriul limbaj cinematic și să înțeleagă forma filmului în raport cu intenția artistică și realitățile de producție. Între 2015 și 2025, filmele dezvoltate sub supervizarea mea au fost selectate la peste șaptezeci de festivaluri naționale și internaționale și au primit aproximativ douăzeci de premii și mențiuni speciale. Dincolo de predarea formală, am coordonat ateliere și colaborări care au pus studenții în legătură cu mediile profesionale de cinema din România și Ungaria.

Creația artistică a rămas o dimensiune importantă a activității mele profesionale. Lucrând în domeniul ficțiunii, documentarului, animației și cinematografei experimentale, o etapă importantă a fost *Spiral*, un lungmetraj maghiaro-român la care am lucrat ca scenarist și regizor. Filmul explorează dependența emoțională, izolarea și repetiția prin realism combinat cu elemente subtile de horror psihologic. Prezentat în premieră la Festivalul Internațional de Film

Flaviu

de la Varșovia, filmul a primit distincții, inclusiv premii la Festivalul Internațional de Film de la Salonic și la Festivalul Internațional de Film Al Este, continuând temele prezente în lucrările mele anterioare.

Plan de dezvoltare academică

O direcție centrală a cercetării mele viitoare rămâne actoria de film și relația dintre actor, cameră și regizor. Intenționez să mă concentrez mai îndeaproape pe metodele de actorie și procesele creative prin interviuri aprofundate cu actori. Sunt interesat în mod special de ceea ce distinge interpretările convingătoare de pe ecran și de procesele creative din spatele acestora.

Cercetarea prezentată în teza de abilitare a ajuns într-un stadiu în care s-a acumulat un volum substanțial de material și concluzii. În următorii ani, intenționez să-mi intensific activitatea de publicare, dezvoltând aceste descoperiri în studii, articole și posibile volume, dezvoltând în același timp materiale pedagogice bazate pe analiza procesului creativ.

Un obiectiv pedagogic central al activității mele viitoare este consolidarea colaborării dintre actori și regizori în cadrul educației cinematografice, deoarece multe dintre punctele slabe ale filmelor studențești provin din incertitudinea în ceea ce privește regia și comunicarea cu actorii. Prin urmare, intenționez să dezvolt colaborări mai bazate pe practică între studenții de la regie și cei de la actorie, prin repetiții și improvizație. De asemenea, îmi propun să ajut studenții să-și formuleze proiectele cinematografice într-un mod mai conștient și să-și articuleze intențiile artistice mai clar, în special în situații de pitching și dezvoltare a proiectelor.

Activitatea mea artistică viitoare va continua să exploreze teme centrale pentru lucrările mele anterioare – identitate, vulnerabilitate, relații interpersonale și interioritate psihologică – rămânând în același timp deschisă către diferite forme cinematografice. În prezent, dezvolt lungmetrajul de animație *Búbocska*, bazat pe romanul pentru copii al lui Orbán János Dénes, precum și proiectul de lungmetraj *Second Life*. Colaborarea internațională și coproducția româno-maghiară vor rămâne aspecte definitorii ale activității mele viitoare.

Lucrare științifică

Lucrarea științifică își are originea într-o problemă practică de regie care a apărut în timpul procesului de casting pentru *Spiral*: dificultatea de a găsi interpretări convingătoare pe ecran. Deși formarea actorilor maghiari se desfășoară într-un cadru instituțional puternic, metodele de interpretare teatrală nu se traduc întotdeauna eficient în interpretarea pe ecran. Această tensiune a devenit vizibilă prin două tendințe recurente în cinematografia maghiară contemporană: utilizarea tot mai frecventă a actorilor străini – adesea români – în roluri

Felici

principale și prezența crescândă a interpreților neprofesioniști în filmele de ficțiune. Datele disponibile sugerează că aproximativ 20–22% din lungmetrajele maghiare produse în ultimele două decenii s-au bazat pe interpreți neprofesioniști în roluri centrale.

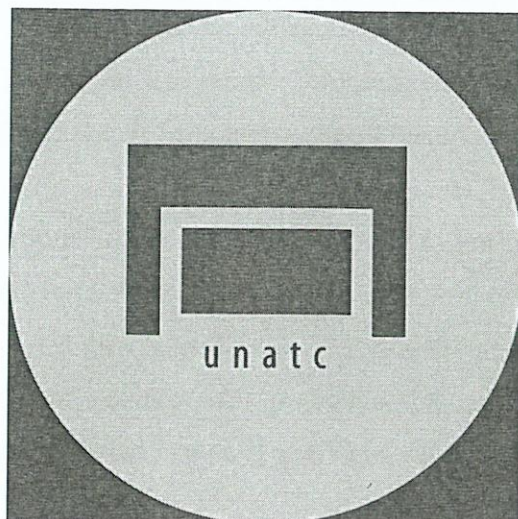
Constatările sugerează că practica cinematografică maghiară contemporană funcționează prin două modele concurente de credibilitate a interpretării: unul bazat pe alinierea preexistentă a interpretului la rol, iar altul fundamentat pe transformarea obținută prin tehnica de interpretare, repetiție și regie.

Din punct de vedere metodologic, secțiunea practică a cercetării se bazează în principal pe interviuri calitative cu regizori, actori și directori de casting și demonstrează că preocupările legate de autenticitate sunt larg percepute în cadrul profesiei, chiar dacă rareori sunt exprimate deschis. Persoanele intervievate au identificat în mod repetat tensiuni între tradițiile de actorie teatrală și interpretarea cinematografică, subliniind totodată constrângeri structurale precum sistemele de teatru de repertoriu, perioadele limitate de repetiții, metodele de regie, calitatea scenariului și condițiile de producție.

Contribuții și impact

Teza susține că multe tendințe stilistice ale cinematografiei maghiare contemporane – inclusiv utilizarea actorilor străini sau neprofesioniști, jocul actoricesc minimalist sau stilizarea evidentă – pot fi înțelese ca răspunsuri la problema credibilității pe ecran. Cercetarea abordează o problemă profesională care poate modela stilul cinematografic, deși rareori devine explicită în cadrul discursului profesional. Bazată pe practica cinematografică, interviuri și teorie, aceasta urmărește să inițieze o discuție mai sistematică și să identifice posibile direcții de cercetare viitoare.

Felici

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI
CINEMATOGRAFICĂ „I. L. CARAGIALE” BUCUREȘTI

HABILITATION THESIS

ABSTRACT

COMPETING MODELS OF ACTING CREDIBILITY
PERFORMANCE AND FILM STYLE IN CONTEMPORARY HUNGARIAN CINEMA

Conf. univ. dr. Felméri Cecilia

2026

Felméri

Scientific / Academic / Professional Achievements

The first chapter presents the scientific, academic, and artistic activity developed after obtaining my doctoral degree, shaped by the continuous interaction of filmmaking, research, and teaching.

One major direction of my research emerged directly from my experience as a director and screenwriter and examines how seemingly technical directorial decisions – casting, editing, rhythm, mise-en-scène, cinematography, sound, and work with actors – acquire dramaturgical consequences. These concerns culminated in the volume *The Theoretical and Aesthetic Foundations of Directorial Decisions and Their Practical Systematization* (2023), based on my doctoral dissertation.

A second research direction investigates how screenplay development, financing structures, pitching processes, and director–producer collaboration influence film form. Since much of the professional literature in these areas is grounded in the American industrial model, an important aspect of my work has been adapting these concepts to the more fragmented, auteur-oriented realities of European and Central European filmmaking. These concerns resulted in the volume *Freedom Between Frames: The First Challenges in Making a Film – Screenwriting and Financing* (2022).

My current research focuses on casting practices and concepts of acting authenticity in contemporary Hungarian cinema, alongside broader questions of film acting theory, constituting the central scholarly component of the present habilitation.

For more than fifteen years, I have taught primarily film directing at Sapientia University and Babeş-Bolyai University, where I currently serve as Associate Professor. My pedagogical activity combines theoretical instruction, practical filmmaking, and the supervision of student films, helping students develop their own cinematic language and understand film form in relation to artistic intention and production realities. Between 2015 and 2025, films developed under my supervision were selected at more than seventy national and international festivals and received approximately twenty awards and special mentions. Beyond formal teaching, I have coordinated workshops and collaborations connecting students with professional filmmaking environments in Romania and Hungary.

Artistic creation has remained an important dimension of my professional activity. Working across fiction, documentary, animation, and experimental cinema, a major milestone was *Spiral*, a Hungarian–Romanian feature film for which I worked as writer and director. The film explores emotional dependency, isolation, and repetition through realism combined with subtle psychological horror. Premiering at the Warsaw International Film Festival, the film

Telma

received distinctions including awards at the Thessaloniki IFF and the A1 Este IFF, continuing themes present in my earlier works.

Academic Career Development Plan

A central direction of my future research remains film acting and the relationship between actor, camera, and director. I intend to focus more closely on acting methods and creative processes through in-depth interviews with actors. I am particularly interested in what distinguishes compelling screen performances and the creative processes behind them.

The research presented in the habilitation thesis has reached a stage where a substantial body of material and conclusions has accumulated. In the coming years, I plan to intensify my publishing activity by developing these findings into studies, articles, and possible volumes, while also developing pedagogical materials grounded in creative-process analysis.

A central pedagogical objective of my future work is to strengthen actor-director collaboration within film education, since many weaknesses of student films stem from uncertainty in directing and actor communication. I therefore plan to develop more practice-based collaborations between directing and acting students through rehearsal and improvisation. I also aim to help students formulate their film projects more consciously and articulate their artistic intentions more clearly, particularly in pitching and project development situations.

My future artistic activity will continue to explore themes central to my previous work – identity, vulnerability, interpersonal relationships, and psychological interiority – while remaining open to different cinematic forms. I am currently developing the animated feature film *Búbocska*, based on the children's novel by Orbán János Dénes, as well as the feature film project *Second Life*. International collaboration and Romanian–Hungarian co-production will remain defining aspects of my future work.

Research Paper

The dissertation originates from a practical directing problem that emerged during the casting process of *Spiral*: the difficulty of finding convincing screen performances. Although Hungarian actor training operates within a strong institutional framework, theatrical acting methods do not always translate effectively into screen performance. This tension became visible through two recurring tendencies in contemporary Hungarian filmmaking: the increasing use of foreign – often Romanian – actors in leading roles and the growing presence of non-professional performers in fiction films. Available data suggests that approximately 20–

Felvi

22% of Hungarian feature films produced during the past two decades relied on non-professional performers in central roles.

The findings suggest that contemporary Hungarian film practice operates through two competing models of acting credibility: one based on the performer's pre-existing presence and alignment with the role, and another grounded in transformation achieved through acting technique, rehearsal, and direction.

Methodologically, the practical section of the research is based primarily on qualitative interviews with directors, actors, and casting directors, and demonstrates that concerns surrounding authenticity are widely perceived within the profession, even if rarely articulated openly. Interviewees repeatedly identified tensions between theatrical acting traditions and cinematic performance, while also emphasizing structural constraints such as repertory theatre systems, limited rehearsal periods, directing methods, screenplay quality, and production conditions.

Contributions and Impact

The dissertation argues that many stylistic tendencies of contemporary Hungarian cinema – including the use of foreign or non-professional performers, minimalist acting, or overt stylization – can be understood as responses to the problem of screen credibility. The research addresses a professional problem that may shape film style despite rarely becoming explicit within professional discourse. Grounded in filmmaking practice, interviews, and theory, it seeks to initiate a more systematic discussion and identify possible future research directions.

Felmei